

Güvenlik Departman? Organizasyon Yap?s?n?n Tasarlanmas?

Organizasyon yap?s?, bir kurulu?un görevlerini ifa etmeye yetecek fonksiyonlar? içerecek ?ekilde tasarlanmal?d?r. Bu nedenle, Güvenlik Departman?n?n yap?s? da organik yap?s? içerisinde yer ald??? ana kurumun organizasyon yap?s?na, beklentilerine ve ana faaliyet alan?n?n gereklerine cevap verecek ?ekilde düzenlenmelidir.

Bunun yan?nda, Güvenlik Departmanlar?n?n do?al görevleri ve yayg?n olarak kabul edilmi? fonksiyonlar?, organizasyon yap?lar?n?n belirlenmesinde kilit rol oynar.

Güvenlik Departman?n?n organizasyon yap?s? tasarlan?rken, cevap verilmesi gereken ilk soru; Departman Yöneticisinin ?irket içinde do?rudan kime raporlayaca??d?r. Ülkemizde, Güvenlik Departmanlar?n?n ?nsan Kaynaklar?, Operasyon, Destek Hizmetleri, Bina Yönetimi gibi di?er departmanlara ba?l? olarak çal??t??? görülmektedir.

Ancak dünya uygulamalar?nda bu durum hayli farklıd?r ve Güvenlik Departmanlar?n?n genellikle en tepedeki yöneticiye (CEO, Genel Müdür) raporlad??? görülmektedir. Ülkemizde de bir çok yabancı? sermayeli firmanın Güvenlik Departman?n?n bu ?ekilde organize edildi?i görülmektedir.

?çerdi?i çe?itli fonksiyonlar nedeniyle uygulamalar?nda ba??ms?z olmas? gerekti?i dü?üncesinden hareketle, güvenlik departmanlar?n?n mümkün oldu?u kadar üst düzeydeki bir yöneticiye raporluyor olmas? uygun bir çözümdür. Kurumun tepe yöneticisinin yo?un çal??ma program? nedeniyle, güvenlik departman?n?n günlük ihtiyaçlar?na cevap verecek bir makama ihtiyaç duyuluyorsa, bunun için en uygun makam Destek Hizmetleri fonksiyonuna sahip olan departmand?r.

Güvenlik Departman? yöneticisinin nas?l isimlendirildi?i de ?irketten ?irkete de?i?mektedir. Uygulamada, güvenlik yöneticilerinin **güvenlik direktörü, ba?kan?, yöneticisi, ?efi, amiri, proje sorumlusu, koordinatörü**, vb. isimlerle de an?ld??? bilinmektedir.

Di?er yandan, güvenlik hizmetleriyle birlikte, ilgili di?er görevleri de yerine getirdiklerinden, bazen **?güvenlik ve idari i?ler?**, bazen güvenlik fonksiyonunu da içeren **?bina yöneticisi?**, bazen sektör özelli?ine göre **?güvenlik ve kay?p önleme müdürü/direktörü?**, **?enerji güvenli?i direktörü?**, **?güvenlik dan??man??**, **?savunma sekreteri?** gibi ünvanlar?n da güvenlik yöneticisi ile i? anlaml? olarak an?ld??? görülmektedir. Bu konudaki seçim, ?üphesiz ?irket tercihidir ama en uygun seçimler **?Güvenlik Müdürü?** veya **?Güvenlik Direktörü?** veya **?Güvenlik Yöneticisi?** olarak görülmektedir. Bu sayfada anlat?m kolayl??? aç?s?ndan Güvenlik Yöneticisi tabiri kullan?lacakt?r.

Güvenlik Yöneticisi, departman?n büyüklü?üyle ba?lant?l? olarak bir veya daha çok yardımcı yönetici taraf?ndan desteklenmelidir. Yardımcı yöneticiler, ?irketin co?rafi yap?lanmas?na, içinde barındırd??? çe?itli fonksiyonlara ve her biri de?i?ik uygulamalar gerektiren mevcut güvenlik alt disiplinlerine göre belirlenebilir. Her yardımcı yönetici, departman?n daha alt departmanlar?n? yönetir.

Örnek olarak; bir perakende zincirinin güvenlik departman?ndaki yardımcı yöneticiler, ma?aza formatlar?na göre ve/veya co?rafi konumlamaya göre belirlenebilir. Di?er bir ifadeyle, belli say?daki ve ayn? formattaki ma?azalar için bir veya ma?aza say?s? fazlaysa birden çok yönetici yardımcı? atanabilir. Dolay?s?yla, Hiper Market format?ndaki ma?azalar için bir yönetici yardımcı?s?, Süper market format?ndaki ma?azalar için bir yönetici yardımcı?s? atanabilir. Di?er bir uygulama ise, her co?rafyalardaki tüm formatlar için bir yönetici atanabilir, Marmara, Ege vb gibi.

Ba?ka bir örnek ise; bir havaliman? güvenlik departman?n?n, iç hatlar, dış hatlar departmanlar?na bölünmesi, banka güvenlik departman?n?n ?ube tiplerine göre veya ?ubeler-genel müdürlük binalar?na göre bölünmesidir.

Bunun yan?nda, kendisine has güvenlik sorunlar? olan bina ve tesisler de alt departmanlar haline getirilebilir. Örnek olarak; bir Da??tım Merkezi, bir Petrol Boru Hattı veya bir Bilgi ??lem Merkezi farklı güvenlik teknikleriyle korunmas? nedeniyle ayrı bir departman haline getirilebilir.

Fonksiyonel olarak alt bölünme ise, departmana yüklenen görevler ve bu görevlerin yo?unlu?uyla ba?lant?lıd?r. A?a??daki bazı örnekler, i? yo?unlu?u fazla olan alt birimlere göre verilmi?tir. ?? yo?unlu?u az olan fonksiyonlar için, bir-iki ki?ilik çal??ma ekipleri olu?turulabilir ve departman içinde uygun bir yönetici yardımcı?s?na veya do?rudan Güvenlik Yöneticisine ba?lanabilir.

Çok say?da personeli olan ve personel güvenli?i konusunda tedbirler alan ?irketler için Personel Güvenli?i Departman?, Bilgi teknolojileri sistemlerindeki güvenlik uygulamalar?n? yürüten, ?irketin bilgi sermayesini koruyan tedbirleri alan Bilgi Güvenli?i Departman?

?irket prosedürlerinin ihlallerini ve ?irket içi usulsüzlükleri ara?tıran ve yönetime raporlayan ?ç Soru?urmalar Departman?, Güvenlik personelinin e?itimlerini icra eden, görev ba?? denetimlerini gerçekle?tiren E?itim ve Denetim Departman?, Özellikle finans kurulu?lar?n?n maruz kald??? dolandırıcılık olaylar?n? ara?tıran ve adli makamlara ileten Dolandırıcılık ve

Sahtecilik Departman?,

Departman?n tüm operasyonel hizmetlerini icra ve koordine eden Operasyon Departman?;

Güvenlik departman?, kendi görev özelliğine göre ve ?irket imkânlar?na göre hem co?rafi hem de fonksiyonel olarak bölünebilir. Alt departmanlar?n yöneticileri için kullan?labilecek ünvanlar yine ?irketin genel organizasyon yap?s? ile ba?lantılı olarak, belirli bir co?rafi bölge için **?bölge müdürü?, ?saha müdürü?, ?operasyon müdürü/amiri?** , **?departman/?ube müdürü/?efi?** , ? vb. ünvanlar kullan?labilmektedir.

Bunun yanında, ?irketin ve departman?n büyüklüğüne göre sahada daha alt bölünmelere de gidilebilir. Örnek olarak; ?ef veya amir ünvanıyla, ma?aza güvenlik, rafineri güvenlik, bina güvenlik, fabrika güvenlik, depo güvenlik yöneticileri, ?ube güvenlik sorumlular? atanabilir.

Sahada, güvenlik yöneticisi olmayan ba?ka bir saha yöneticisine raporlayan güvenlik personelinin durumu da tart?maya aç?k bir konudur. ?irketin önemli bir tesisinin yöneticisi, aynı zamanda tesisin güvenlik personelinin de yöneticisi olmalı mıdır?

Uygulamada tesisin yöneticisi her türlü tasarrufa sahip bir ?ekilde tüm tesisin ba?ar?s?ndan sorumludur. Ancak, güvenlik personeli ile olan yönetim ilişkisinin de aç?kça belirlenmesi gerekmektedir.

Güvenlik personelinin fonksiyonel açıdan güvenlik departman?na ba?lı olması yaygın bir uygulama olmasına rağmen, en do?ru uygulamanın saha yöneticisinin ?irketin iş yap? ?ekilleriyle ilgili günlük prosedürler konusunda söz sahibiyken, güvenlik departman?nın güvenlik personelinin görevleriyle ilgili tam bir kontrole sahip olması gerekmektedir. Bu düzenleme, sahadaki yöneticilerin güvenlik personeline fonksiyon d?? iş yaptırma, usulsüzlükleri gizleme gibi e?ilimlerini geçersiz kılacak ve ?irketin güvenlik fonksiyonlarından azami verim almasını garanti edecektir.

Güvenlik Departman? kendi içindeki faaliyetleri yürütebilmek için bazı idari fonksiyonlu personele de ihtiyaç duymaktadır.

A?adaki örnekler yine iş yükü fazla departmanlar için verilmiş olup, gerektiğinde daha az sayıda personelin bünyesinde birleştirilebilir veya operasyonel hizmetlere daha çok kaynak ayırmak için bazı hizmetler diğer ilgili departmanlara veya hizmet alanın güvenlik ?irketine transfer edilebilir.

?dari ??ler (ve Lojistik) Sorumlusu: üniforma, silah ve teçhizat gibi malzeme yönetimini yapmak, bunların hakediş, tedarik ve dağıtım işlemlerini koordine etmek, masrafların takibini yapmak, vb.

Personel ??lemleri (veya ?nsan Kaynaklar?) Sorumlusu: güvenlik personeli hakkındaki insan kaynakları hizmetlerini yerine getirmek (işe alım, ç?karma işlemleri, özlük haklarının takibi vb). Bu işlemler ?irketin IK departman? tarafından yapılır? yorsa departman içinden bir kişinin bu işlemleri koordine etmek konusunda görevlendirilmesi uygundur.

Resmi ??lemler Sorumlusu: özellikle departmanın 5188 sayılı kanunla ilgili yoğun faaliyetleri varsa, bu işlemlerin belirli bir veya iki kişi tarafından yapılması uygundur.

Elektronik Güvenlik Sistemleri Sorumlusu: CCTV sistemleri, Alarm Sistemler ve diğer elektronik güvenlik sistemlerinin malzeme seçimi, projelendirilmesi, monte edilmesi, arızaların takip edilmesi, prosedürlenmesi gibi hizmetleri yürütür. Finansal boyutu yüksek projeler yürütülen bir Güvenlik Departman?nda bu hizmeti sağlayana bir kişinin bulunması her geçen gün elzem hale gelmektedir.

Bir çok Güvenlik Departman?, günün her saati, haftanın her günü meydana gelebilecek güvenlik olayların? takip etmek, raporlamak ve ilk müdahaleleri yönetmek maksadıyla, güvenlik operasyon merkezleri kurmaktadır. Alarm ?zleme Merkezlerinden farklı görevleri sahip bu organizasyonlar hem departmana, hem de ?irketin geneline faydasız göz ardı edilemeyecek destekler sunmaktadır. Güvenlik d??ndaki personelin dahi, ihtiyaç duyduğunda ba? vurabileceği bu merkezler, ?irketteki güvenlik seviyesinin, aidiyet duygusunun ve yönetim kolaylığına anahtar? durumundadır. Bu nedenle, Güvenlik Operasyon Merkezi, Güvenlik ?zleme Merkezi, Güvenlik Yardım Masası, Güvenlik Çar? Merkezi, Acil Durum Merkezi gibi isimlerle anılan bu ünitelere departman yap?s? içinde yer verilmesi uygundur.

Sonuç olarak güvenlik departman? organizasyon yap?s? planlanırken a?adaki hedefler gözetilmelidir;

Kurum tarafından ve yasalarla departmana verilen görevler ba?ar?labilmeli,

Kurumun yap?s?yla ve prosedürleriyle uyumlu olmalı,

Kurumun ana fonksiyonunu kolaylaştırmalı ve ona entegre olmalı,

Ekonomi ve uygulamada kolaylık sağlamalıdır.